

R A P P O R T Nr. 120

Rapport voor de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2020, uitgebracht door de Belgische regering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van het verdrag over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976

14 juli 2020

3.081

R A P P O R T

Voor de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2020, uitgebracht door de Belgische regering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van het

VERDRAG OVER DE TRIPARTIETE RAADPLEGINGEN BETREFFENDE DE INTERNATIONALE ARBEIDSNORMEN, 1976

dat op 30 september 1982 formeel geratificeerd werd.

x x x

RAPPORT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

A. INLEIDING

Gezien de gezondheids crisis als gevolg van de Covid-19-pandemie werd de Internationale Arbeidsconferentie van juni 2020 en bijgevolg ook alle agendapunten op die Conferentie, verschoven naar volgend jaar.

Ook werd de bespreking uitgesteld van het algemene rapport van de Commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen (CEACR), dat is gebaseerd op de rapporten 2019 die de lidstaten ingevolge artikel 22 van het Statuut van de IAO hebben voorgelegd.

Met het oog op een relevante discussie op de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2021 heeft het IAB de lidstaten verzocht een bijgewerkte bijdrage van hun nationaal rapport te verstrekken.

Daartoe heeft de heer T. Bevers, namens de heer G. De Poorter, voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de Nationale Arbeidsraad verzocht om overeenkomstig het IAO-verdrag nr. 144 een vereenvoudigd bijgewerkt rapport over het voornoemde verdrag op te stellen voor de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2020.

Dat rapport wordt tegen uiterlijk 14 september 2020 verwacht.

De CEACR zal, op basis van de nieuwe verstrekte informatie, een addendum bij haar in 2020 gepubliceerd rapport voorbereiden.

De commissie Internationale Arbeidsorganisatie werd met de bespreking van dat vraagstuk belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad het hiernavolgende rapport goedgekeurd om aan dat verzoek tegemoet te komen.

B. DRAAGWIJDTE VAN DE RAPPORTAANVRAAG

Op grond van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie moet België ieder jaar een rapport voorleggen over de maatregelen die werden genomen om bepaalde internationale arbeidsverdragen ten uitvoer te leggen die het heeft geratificeerd krachtens het protocol van 25 oktober 2019 dat werd gesloten tussen de minister van Werkgelegenheid en Arbeid en de Nationale Arbeidsraad betreffende de toepassing van IAO-verdrag nr. 144.

Gezien de gezondheids crisis als gevolg van de Covid-19-pandemie werd de bespreking uitgesteld van het algemene rapport van de Commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen (CEACR), dat is gebaseerd op de rapporten 2019 die de lidstaten ingevolge artikel 22 van het Statuut van de IAO hebben voorgelegd.

Met het oog op een relevante discussie op de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2021 heeft het IAB de lidstaten verzocht dit jaar een geüpdatete bijdrage van hun nationale rapporten te verstrekken, welke werden opgesteld in het raam van de rapporteringsoefening van 2019 over de geratificeerde verdragen.

In dat opzicht is de oefening dit jaar met name gericht op een bijwerking voor de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2020 van het rapport nr. 115 dat de Nationale Arbeidsraad op 16 juli 2019 heeft opgesteld betreffende het verdrag nr. 144 van de IAO over de tripartite raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976, voor de periode van 1 juni 2016 tot 31 mei 2019.

Op basis van de nieuwe verstrekte informatie zal de CEACR een addendum bij haar in 2020 gepubliceerd rapport voorbereiden.

C. RAPPORT

In dat rapport moeten de volgende verduidelijkingen aangebracht worden:

- eventuele nieuwe wetgevende of andere maatregelen die van invloed zijn op de toepassing van het verdrag in kwestie;
- statistische gegevens of andere inlichtingen over de praktische toepassing van het verdrag.

1. Eventuele wijzingen in de wetgeving en het gebruik die de toepassing van het verdrag beïnvloeden

De representatieve organisaties voor de toepassing van verdrag nr. 144 zijn dezelfde gebleven. Ze groeperen de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde organisaties:

- Interprofessionele werkgeversorganisaties:
 - * het Verbond van Belgische Ondernemingen;
 - * de *Union des Classes Moyennes* en de Unie van Zelfstandige Ondernemers voorgedragen door de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO;
 - * de professionele landbouworganisaties;
 - * de Unie van socialprofitondernemingen.

- Interprofessionele werknemersorganisaties:
 - * Algemeen Christelijk Vakverbond van België;
 - * Algemeen Belgisch Vakverbond;
 - * Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België.

2. Inlichtingen over de praktische toepassing van het verdrag

Sinds een tiental jaren is de praktijk met betrekking tot de toepassing van het verdrag nr. 144 in België licht gewijzigd.

Het IAB en ook het nationale niveau hebben er constant op gewezen dat de procedures gestroomlijnd moesten worden; dat zette de Raad en de FOD Werkgelegenheid, in samenwerking met de minister van Werkgelegenheid, ertoe aan die reflectie in een referentie-instrument te verankeren.

Aldus hebben zij op 25 oktober 2019 een nieuw samenwerkingsprotocol gesloten tussen de FOD Werkgelegenheid en de Nationale Arbeidsraad over de toepassing van Verdrag nr. 144 van de IAO; dat protocol actualiseert het samenwerkingsprotocol dat in 1983 gesloten werd.

Dat protocol bevat een tabel opgesteld met de verschillende procedures en sleutelmomenten, teneinde in de verschillende door de IAO ontwikkelde regelingen te komen tot een optimale nationale raadplegingsprocedure. Daarbovenop verduidelijkt een tijdlijn de rapporteringsprocessen met betrekking tot de niet geratificeerde verdragen alsook die met betrekking tot de geratificeerde verdragen.

Het sluiten van dat protocol bevestigt de nauwe langdurige samenwerking tussen de actoren van het driepartijstelsel in raadplegingen die specifiek zijn gewijd aan de rapporteringen van de IAO-instrumenten en zet de goede praktijken van dat driepartijstelsel in België in de verf.

De Raad wenst in dit rapport evenwel te wijzen op het erg relatieve belang dat gehecht werd aan het driepartijstelsel in het raam van de Covid-19-gezondheids crisis.

Om sneller op de noodsituatie inzake de volksgezondheid en de sociale en economische urgentie als gevolg van de Covid-19-pandemie, te kunnen inspelen, heeft de regering, die op 15 maart 2020 het vertrouwen heeft gekregen van het parlement, op 30 maart volmachten gekregen voor een duur van drie maanden. Zo heeft de regering, bij eenvoudig besluit, dringende maatregelen kunnen nemen omdat het parlement zijn bevoegdheden aan de regering overdroeg.

In die bijzondere context verdwenen het sociaal overleg en het driepartijenstelsel die Verdrag nr. 144 naar voren schuift, meestal naar de achtergrond en werden tal van maatregelen betreffende de arbeidsrelatie (in haar collectieve of individuele dimensie) of de sociale zekerheid genomen zonder dat de sociale partners erbij betrokken werden (of nauwelijks).

Langs de andere kant werden andere thema's waarvoor de regering in actie moest komen, aan de kant gelegd of met vertraging behandeld.

Nu die volmachtenperiode voorbij is, dringt de Raad erop aan dat de traditionele processen om de sociale partners te betrekken en te raadplegen hersteld worden op alle niveaus, ook voor wat hem aanbelangt.

3. Statistische gegevens of andere inlichtingen en mededelingen wanneer die door het verdrag worden voorgeschreven

Gedurende de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2020, werd het advies van de Raad gevraagd, en heeft hij adviezen en rapporten uitgebracht over de volgende vraagstukken:

a. Ter voorbereiding van de 109e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2020, uitgesteld naar juni 2021):

- Rapport van de Commissie van deskundigen voor de toepassing van de normen:

- * Rapport ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering, voorgelegd overeenkomstig de bepalingen van artikel 19 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van niet-geratificeerde verdragen: Alomvattende studie 2020 over de instrumenten betreffende de strategische doelstelling m.b.t. werkgelegenheid - Rapport III (A en B) (advies nr. 2.138 van 16.07.2019)

- * Rapport ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering, voorgelegd overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van geratificeerde verdragen: Rapporteringscyclus 2017 - Rapport III (A en B) (rapport nr. 116 van 30.09.2019)

 - * Rapport over het tijdvak 1 juni 2016 - 31 mei 2019, uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan het verdrag nr. 144 over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976 (rapport nr. 115 van 16.07.2019)
- Opheffing van de verdragen - Rapport VII (2) (advies nr. 2.137 van 16.07.2019)
- b. Zelfs al werd dat advies uitgebracht buiten de beschouwde periode, wil de Raad er tot slot op wijzen dat hij onlangs unaniem zijn steun heeft verleend aan het proces tot ratificering door België van Verdrag nr. 190 betreffende geweld en intimidatie, 2019, en de bijbehorende aanbeveling nr. 206 in de hoop zo een sterk signaal te geven ten voordele van die instrumenten, die een jaar geleden ter gelegenheid van 100 jaar IAO werden aangenomen.
- Voorlegging, aan het parlement, van Verdrag nr. 190 betreffende de uitbanning van geweld en intimidatie in de wereld van werk en de ermee verband houdende aanbeveling nr. 206, die in juni 2019 werden aangenomen op de Internationale Arbeidsconferentie (advies nr. 2.168 van 30.06.2020).

BIJLAGE

Adviezen en rapporten die de Nationale Arbeidsraad heeft uitgebracht in de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2020

1. Advies nr. 2.137 van 16 juli 2019
2. Advies nr. 2.138 van 16 juli 2019
3. Rapport nr. 115 van 16 juli 2019
4. Rapport nr. 116 van 30 september 2019
